

Nr 164.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa byggnadsfrågor m. m. inom ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde; given Stockholms slott den 6 mars 1953.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Ivar Persson.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Persson, följande.

I 1953 års statsverksproposition (Bil. 10: Åttonde huvudtiteln: punkten 158) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition, för budgetåret 1953/54 beräkna till Tekniska högskolan i Stockholm: Inredning och utrustning av nya lokaler ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition (Bil. 29: Kapitalbudgeten: punkten 9) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild pro-

position i ämnet, till Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm för budgetåret 1953/54 beräkna ett investeringsanslag av 3 200 000 kronor.

Jag torde nu ånyo få anmäla dessa ärenden. I samband härmed torde jag få behandla vissa andra anslagsfrågor.

1. Vissa inredningsarbeten för zoofysiologiska institutionen vid universitetet i Lund.

I skrivelse den 29 april 1952 hemställer *drätselnämnden vid Lunds universitet* om anvisande av ett investeringsanslag av 60 000 kronor till inredning i zoologiska institutionens vindsvåning av ytterligare lokaler för zoofysiologiska institutionen. Till stöd härför åberopas en av *professorn Bertil Hanström* och *laboratorn Ivar Agrell* anförd motivering, av vilken här torde böra återgivas följande.

Vid zoofysiologiska institutionen arbetar för närvarande utom föreståndaren sex yngre forskare, en doktorand och fem licentiander, och flera har anmält, att de önskar påbörja högre studier i ämnet. De nuvarande lokalutrymmena är redan helt otillräckliga. Zoofysiologiska institutionen disponerar för närvarande inom zoologiska institutionens övre våning förutom föreståndarens arbetsrum, ett mättrum och tre mindre specialtrum om vardera cirka 20 kvadratmeter. I dessa finnes för närvarande icke en fri kvadratmeter, och åtskilliga arbeten måste utföras i kurssalen och källaren under mycket ofördelaktiga betingelser. Det är knappast möjligt att under sådana omständigheter låta ytterligare någon studerande påbörja forskningsarbete vid institutionen. Genom inredning av vindsvåningen kan vinnas ytterligare två större arbetsrum om vardera 35 à 40 kvadratmeter, ett sterilrum och ett rum för odling av försöksdjur. Denna utvidgning av zoofysiologiska institutionen måste anses som en nödvändig förutsättning för dess fortsatta verksamhet.

Departementschefen. De av drätselnämnden i syfte att möjliggöra en utvidgning av zoofysiologiska institutionens lokaler föreslagna inredningsarbetena finner jag motiverade. Mot den beräknade kostnaden för ifrågasvarande inredningsarbeten, 60 000 kronor, har jag ej funnit anledning till erinran. Jag förordar, att detta belopp för nästa budgetår anvisas som ett investeringsanslag under förut angiven rubrik. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa inredningsarbeten för zoofysiologiska institutionen vid universitetet i Lund* för budgetåret 1953/54 å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 60 000 kronor.

2. Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm m. m.

Till högskolans utbyggnad har riksdagen anvisat investeringsanslag för budgetåren 1946/53 av sammanlagt 23 760 000 kronor, varav för innevarande budgetår 4 000 000 kronor.

Tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté hemställer, att för nästa budgetår anvisas ett investeringsanslag av 4 783 400 kronor till högskolans utbyggnad. Kommittén framlägger därvid ånyo en tids- och kostnadsplan för utbyggnadens genomförande. Denna har angivits vara i princip densamma som bifogats kommitténs av riksdagen godkända generalplan av år 1945, vilken i reviderat skick med avseende å kostnader och tidpunkter för de olika byggnadernas färdigställande framlagts i samband med kommitténs anslagsäskanden för innevarande budgetår. Planen har emellertid nu ytterligare reviderats med hänsyn till kostnadsökningar, som föranletts dels av den allmänna prisstegringen — huvudsakligen beräknad till 10 procent under budgetåret 1951/52 — dels ock av vissa icke tidigare förutsedda omständigheter i samband med den pågående utbyggnaden. Den nu framlagda planen innebär, att planen i nu avsedd omfattning skulle kunna vara i huvudsak genomförd under år 1957.

Byggnadsstyrelsen har anfört, att en granskning av kommitténs beräkningar rörande den av prisstegringar motiverade kostnadsökningen givit vid handen, att prisstegringarna mellan sommaren 1951 och sommaren 1952 — vid jämförelse med den beräkning, som Kungl. Maj:t i andra sammanhang godtagit — i vissa fall bedömts något för högt. Å andra sidan hade det belopp för prisstegringar fram till sommaren 1951, som inginge i det äskade investeringsanslaget, synbarligen beräknats för lågt. Då de förhållanden, som i ena fallet skulle föranleda en minskning av anslaget och i andra fallet en ökning av detsamma, i stort sett utjämnade varandra, ansåge sig byggnadsstyrelsen kunna tillstyrka det äskade totalbeloppet.

Av följande sammanställning över olika i *kommitténs* föreliggande byggnadsplan ingående aktuella byggnadsföretag framgår fördelningen å dessa av hittills anvisade anslagsmedel, beräknade totalkostnader och av kommittén för budgetåret 1953/54 äskade medel (beträffande beteckningarnas innebörd hänvisas till prop. 1945: 374).

Byggnader	Hittills anvisade belopp, kronor	Nu beräknad totalkostnad, kronor	Av kommittén för budgetåret 1953/54 äskade medelsanvisning, kronor
Avd. B (III a)	491 000	552 000	61 000
Avd. E (III b)	280 000	841 000	561 000
Avd. L (III c)	—	742 000	—
Värme- & Kraftcentral (V)	5 467 000	6 619 000	1 152 000
Maskinlaboratorium (VI a)	100 000	248 000	100 000
Verkstadsbyggnad (VII)	433 000	563 000	130 000
Avd. V (X)	—	1 485 000	500 000
Avd. A (XI)	—	1 573 000	500 000
Avd. S (XIV)	—	350 000	350 000
Avd. E (XVI)	4 642 100	5 459 000	816 900
Bostadsbyggnader (XVII)	692 500	1 105 000	412 500
Utvändiga ledn. m. m.	1 937 400	2 231 000	200 000
Summa kronor	14 043 000	21 768 000	4 783 400

Av motiveringen för kommitténs medelsäskanden inhämtas bland annat följande.

Byggnad III a. Den första etappen av ombyggnaden av denna del av den gamla huvudbyggnaden är nu avslutad. Den andra och sista etappen avser kommittén att utföra i samband med ombyggnaden av byggnad III b. Dessa byggnadsarbeten bör enligt kommitténs mening utföras under nästa budgetår, sedan vissa institutioner enligt kommitténs beräkning under förra delen av år 1953 överflyttat till nybyggnaden XVI. Av det äskade beloppet avser 7 000 kronor prisstegringstillägg.

Byggnad III b. Det begärda beloppet avser slutanslag. Därav utgör 51 000 kronor prisstegringstillägg.

Byggnad V. Det äskade beloppet avser kompensation för prisstegringar under tiden den 30 december 1950—den 30 juni 1952. Under sommaren 1953 avses de sista kompletteringsarbetena bli utförda. Vid denna tidpunkt måste, anför kommittén, samtliga fullgjorda leveranser slutlikvideras.

Byggnad VI a. Den tidigare beräknade kostnaden har ökats med 13 000 kronor som kompensation för prisstegringar.

Byggnad VII. För detta byggnadsföretag räknar kommittén nu med en kostnadsökning med 93 000 kronor, varav omkring 50 000 kronor på grund av prisstegringar och ca 43 000 kronor till följd av att byggnadens bredd ökats med ungefär en meter. Genom denna åtgärd har, framhåller kommittén, byggnadens användbarhet för avsedda ändamål i behövlig grad ökats.

Byggnad XIV. Den i sammanställningen angivna totalkostnaden och det äskade beloppet avser kostnader för anordnande av bergrum för tryckkärl och kompressorrum enligt av byggnadskommittén nu framlagt förslag. Till stöd för detta förslag har kommittén anfört bl. a. följande.

Under senare år har den flygtekniska institutionen expanderat mycket starkt. För att kunna fullgöra de forskningsuppgifter, för vilka flygvapnet varit uppdragsgivare, har ett antal provisoriska baracker för olika ändamål uppförts omkring den befintliga laboratoriebyggnaden. De har samtliga jämte all utrustning bekostats av flygvapnet och uppförts genom institutionens försorg. Kommittén har i varje särskilt fall ehuru med tvekan givit sitt tillstånd till dessa byggnadsföretag, då de ur brandsynpunkt utgör en fara för kringliggande bebyggelse. Brandchefens medgivande har emellertid inhämtats av institutionen och kommittén har icke ansett sig böra avslå framställningarna om att under en övergångstid få disponera den erforderliga marken med hänsyn till de för landets försvar viktiga arbetsuppgifter, som dessa byggnader skulle tjäna. Dessa provisorier måste emellertid nu med det snaraste ersättas av permanenta och brandsäkra byggnader.

Särskilt gäller detta den barack, som inrymmer en kompressoranläggning och ett antal tryckkärl, i vilka den luft, som skall användas för institutionens intermittenta höghastighetstunnel komprimeras till mycket höga tryck. Alla under förhandenvarande möjligheter rimliga säkerhetsåtgärder har vidtagits för att förhindra explosion i dessa tryckkärl. Om emellertid ett materialfel eller annan defekt skulle uppstå på något av kärnen, när de står under tryck, kan en explosion inträffa, vars verkningar bleve likartade med en kvartersbombs.

Det framstår därför som en tvingande nödvändighet, att en för explosion skyddad lokal för denna del av institutionens utrustning snarast iordningställes. Detta utrymme bör vara nedsprängt i berg. Det bör förslagsvis förläggas väster om det framtida flygtekniska laboratoriet och med kompressorerna uppställda i en avgränsad del av laboratoriehallen. Kostnaden för anläggningen inklusive kompressorum uppgår till 350 000 kronor. Utrustningen för denna första del av institutionens permanenta lokaler bör enligt kommitténs mening bekostas av flygvapnet, emedan den utgör en komplettering av tidigare erhållen och av flygvapnet bekostad utrustning.

Byggnad XVI. Av det äskade beloppet, som avser slutanslag, utgör 329 000 kronor kompensation för prisstegringar.

Byggnader XVII. Under år 1947 färdigställdes vid högskolan 24 personallägenheter om tre rum och kök. Enligt generalplanen har plats beräknats för ytterligare åtta sådana lägenheter. Efter framställning av kollegienämnden vid högskolan äskar kommittén medel för dessa för nästa budgetår. Stora svårigheter hade yppat sig att skaffa bostäder åt den personal, som bör bo inom högskolans område.

Utvändiga ledningar m. m. För ifrågavarande arbeten beräknas nu en kostnadsökning med 104 500 kronor. Under budgetåret 1953/54 avses en stor del av de utvändiga ledningarna för högskolans hög- och lågspänningssystem färdigställas i samband med fullbordandet av värmekraftverket och det elektrotekniska högspänningslaboratoriet med de till dessa byggnader förlagda huvudställverken.

Sammanfattningsvis anför kommittén bland annat följande i fråga om anslagsbehovet för byggnader för nästa budgetår.

Kommitténs framställningar om investeringsanslag för budgetåret 1953/54 är dels sådana, som avser fullföljandet av nybyggnaderna för värmekraftverket och det krafttekniska laboratoriet (byggnader V och XVI) och därmed förenade kostnader för utvändiga ledningar, dels sådana, som avser fullföljandet av högskolans utbyggnad i övrigt i enlighet med generalplanen, varvid kommittén räknar med att arbetet i huvudsak skall kunna avslutas under år 1957. De först nämnda anslagsäskandena representerar ett belopp av ca 2 169 000 kronor och är tvingande. De senare, som avser den fortsatta ombyggnaden av avdelningarna B:s och E:s gamla lokaler (byggnader III a och b), ombyggnad av nuvarande verkstadslokal (i byggnad VI a), nybyggnad för verkstad (byggnad VII), påbörjande av nybyggnad för avdelningarna V och A (byggnader X och XI), bergtrum för tryckkärl för avdelning Sf och nybyggnad av ett bostadshus (byggnad XVII), uppgår till ett belopp av ca 2 614 000 kronor. Samtliga dessa arbeten är även att anse som i hög grad angelägna.

I sin framställning om anslag till högskolans utbyggnad upptar byggnadskommittén jämväl frågan om ändrad förläggning i förhållande till generalplanen av vissa byggnader, nämligen byggnaderna X, XI, XII, XIII och XIV, och i anslutning därtill spørsmålet om en utvidgning av det av högskolan nu disponerade området å Norra Djurgården.

Av nämnda byggnader är X och XI institutionsbyggnader för avdel-

ningarna för väg- och vattenbyggnad och arkitektur, XII laboratorium för byggnadsstatik och brobyggnad, XIII laboratorium för byggnadsteknik och XIV tillbyggnad av laboratorium för flygteknik. Samtliga dessa byggnader föreslogos i 1945 års generalplan förlagda till området mellan den befintliga maskinlaboratoriebyggnaden och Röda Korsets sjukhems område. Norr om sjukhemsområdet reserverades plats för framtida nybyggnader för den flygtekniska avdelningen. Motivet för dispositioner av sådan art, anför kommittén, var, dels att man icke ansåg sig kunna föreslå rivning av det befintliga flygtekniska laboratoriet, dels att man vid denna tidpunkt icke kunde överblicka de flygtekniska institutionernas framtida lokalbehov. Nackdelarna var bl. a. en sammanblandning av icke samhörande avdelningar och förläggningen av bullrande laboratorier i omedelbart grannskap av högskolans bostäder samt en splittring av den flygtekniska avdelningens lokaler. Generalplanen har sålunda i denna punkt, huvudsakligen på grund av ovisshet om den flygtekniska avdelningens framtida utveckling, icke kunnat vara definitiv. Tidpunkten torde emellertid nu, fortsätter kommittén, vara inne för framläggandet av en i princip mera bestämd plan för här ifrågasvarande avdelningars förläggning inom högskolans område.

Sedan kommittén hos avdelningskollegiet för skeppsteknik och flygteknik begärt uppgift om avdelningens framtida lokalbehov, har nämnda kollegium angivit lokalbehovet till 4 900 m². Kommittén har därefter underställt flygforskningskommittén och högskolans kollegienämnd frågan, huruvida nämnda lokalbehov kunde anses lämpligt avvägt med hänsyn till den undervisning och forskning, som kunde komma att bedrivas vid högskolan efter utbyggnaden av flygtekniska försöksanstalten. Av flygforskningskommitténs och kollegienämndens svarsskrivelser framgår, anför byggnadskommittén, att det nu överblickbara framtida lokalbehovet kan beräknas till 3 500 m². Avdelningskollegiet har sedermera godtagit denna beräkning.

Efter inhämtande av dessa uppgifter har byggnadskommittén uppgjort och framlägger nu en principplan för ändrad förläggning av planerade nybyggnader för avdelningarna S (flyg- och skeppsteknik), V (väg- och vattenbyggnad) och A (arkitektur). Beträffande denna principplans innebörd anför kommittén följande.

På området mellan befintlig maskinlaboratoriebyggnad VI a och Röda Korsets sjukhems område har förlagts samtliga nybyggnader för avdelning S samt laboratorium för förbränningsmotor teknik, tillhörande avdelning M. Dessa nya utrymmen ligger i omedelbar närhet av befintliga lokaler för avdelningarna M och S och av det nya värmekraftverket, vilket av ekonomiska skäl är synnerligen fördelaktigt särskilt med tanke på kraftförsörjningen av de effektkrävande laboratorier, varom här är fråga. Den sammanlagda nettogolvytan, som för avdelning S:s del kan inrymmas inom området, uppgår, inklusive befintligt flygtekniskt laboratorium, som bibe-

hålles, till ca 4 600 m², fördelat på laboratoriehallar med ca 2 700 m² och övriga lokaler med ca 1 900 m². Härtill kommer laboratoriet för förbränningsmotorteknik med en golvyta av 1 200—1 400 m². Ytterligare golvyta kommer att kunna utvinnas genom att laboratoriehallarna delvis entresoleras och vissa lokaler förlägges till källare. Dessutom kan i framtiden påbyggnad av en av institutionsbyggnaderna med ca 800 m² ske. Inom det för avdelning S nu föreslagna området kan sålunda utom framtida påbyggnader m. m. inrymmas byggnader med ca 30 procent större golvyta än vad flygforskningskommittén ansett erforderligt. Byggnadskommittén har funnit detta vara en lämplig och för framtiden betryggande marginal och vill därför tillstyrka, att planerade nybyggnader för avdelningarna M och S förlägges till området mellan maskinlaboratoriebyggnaden och Röda Korsets sjukhem. Framtida möjligheter för ytterligare utvidgning får bedömas i annat sammanhang.

Till området norr om sjukhemmet har de planerade nybyggnaderna för avdelningarna V (3:dje och 4:de årskurserna) och A (samtliga fyra årskurser) förlagts, varvid de båda institutionsbyggnaderna (X och XI) föreslagits sammanbyggda med varandra och med laboratoriet för byggnadsteknik (XIII) till en byggnad, som då skulle förläggas utefter områdets norra gräns, med laboratoriet för byggnadsstatik och brobyggnad förlagt friliggande söder härom. De båda avdelningarna, som i stor utsträckning har gemensam undervisning, får på sådant sätt sina lokaler väl samlade. Den enda av de byggnadsbetonade institutionerna, som inte kan förläggas till det nya området, är institutionen för vattenbyggnad, vars tidigare förläggning bör bibehållas med hänsyn till den befintliga vattenrännan i maskinlaboratoriebyggnaden. Laboratorierna ifråga torde icke medföra störningar för bostäderna.

Någon osäkerhet om lokalprogrammets omfattning föreligger icke för avdelningarna V och A, varför tillgången på mark har kunnat bedömas med hänsyn till lokalbehovet. Med föreslagen förläggning kan även eventuella framtida utbyggnader tillgodoses på ett betydligt bättre sätt än enligt den tidigare planen.

Beträffande frågan om utvidgning av högskolans område har byggnadskommittén anfört i huvudsak följande.

I generalplanen för högskolans utbyggnad förutsattes, att högskolan skulle behöva disponera hela den markremsa norr och nordväst om Röda Korsets sjukhem fram till Drottning Kristinas väg, som i söder begränsas av sjukhemmets område och i norr har en naturlig begränsning i bergssluttningen mot de lägre liggande delarna av Lilljansskogen. I propositionen 1945: 374 förordades en begränsning tills vidare av denna del av högskoleområdet. Departementschefen anförde härom bl. a. följande: »Med hänsyn till vad i yttrandena anförts gentemot den av kommittén ifrågasatta utökningen av högskolans område med mark norr och nordväst om Röda Korsets sjukhem bör enligt min mening någon upplåtelse till högskolan av denna mark icke nu äga rum. Då densamma icke beröres av det nu förliggande byggnadsprogrammet utan avsetts som reservat för en framtida utbyggnad av högskolan, synes ett slutligt ståndpunktstagande till frågan om upplåtelsen därav tills vidare kunna anstå».

Den framtida utbyggnad, varom här talas, avsåg bland annat den flygtekniska avdelningen, vars lokalbehov, som tidigare framhållits, icke kun-

de överblickas vid tidpunkten för generalplanens uppgörande. Då bättre kännedom härom nu vunnits måste, om högskolans utbyggnad skall kunna genomföras, ifrågavarande markområde ställas till kommitténs förfogande, i varje fall så långt fram mot väster som till Riksmarskalkens väg. Området mellan denna och fram till Drottning Kristinas väg är alltså avsett för framtida, nu icke preciserade behov.

Institutionsbyggnaderna för avdelningarna V och A kan helt förläggas inom det område högskolan för närvarande disponerar. För laboratoriebyggnaderna erfordras däremot nyss angivna utökning av området.

Till inredning och utrustning av nya lokaler har för budgetåret 1952/53 anvisats ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor. För nästa budgetår hemställer *byggnadskommittén* om en medelsanvisning av 3 425 000 kronor. Kommittén räknar med en genomsnittlig prisstegring av 10 procent för tiden den 30 juni 1951—den 30 juni 1952. Denna kostnadsstegring har beräknats på de för varje byggnad resterande belopp, som sistnämnda dag ännu icke tagits i anspråk, och på de kostnader, för vilka anslag ännu icke erhållits eller begärts. Kommittén framhåller, att de verkliga kostnaderna vid de tidpunkter, då de begärda medlen skall komma till användning, blir beroende på den fortsatta prisutvecklingen.

Fördelningen av det äskade anslagsbeloppet å olika aktuella byggnadsföretag framgår av följande sammanställning, vari tillika angivits hittills anvisade belopp och nu beräknade totalkostnader.

Byggnader	Hittills anvisade belopp	Nu beräknad totalkostnad	Av kommittén för budgetåret 1953/54 äskade medel
Avd. B (III a)	527 000	787 000	260 000
Avd. E (III b)	880 000	2 527 000	700 000
Avd. L (III c)	—	325 000	176 000
Maskinlaboratorium (VI a)	50 000	236 000	100 000
Verkstadsbyggnad (VII)	176 000	190 000	14 000
Avd. V (X)	—	214 000	100 000
Avd. A (XI)	—	145 000	75 000
Avd. E (XVI)	3 790 000	7 290 000	2 000 000
Summa kronor	5 423 000	11 714 000	3 425 000

Av handlingarna inhämtas bland annat följande.

Avd. B (III a). Av det äskade beloppet, 260 000 kronor, avser 140 000 kronor compensation till institutionen för järnets bearbetning och behandling för prisstegringar på apparatur till institutionens laboratorium, till vilken apparatur medel anvisats för budgetåren 1944/46. Denna apparatur har delvis kunnat levereras först under åren 1951 och 1952. En del av den erforderliga apparaturen har med hänsyn till prisstegringarna icke alls kunnat anskaffas inom ramen för anvisade medel.

Avd. L (III c). Från och med budgetåret 1952/53 har en professur i geodesi och en speciallärbefattning i geodesi II samt en professur i kulturteknik inrättats. Av den beräknade totalkostnaden avser sammanlagt

176 000 kronor instrumentutrustning m. m. för institutionerna för geodesi, för geodesi II och för kulturteknik. Kommittén anholder, att nämnda belopp måtte få disponeras oberoende av tidpunkten för ombyggnaden av byggnad III c.

Avd. E (XVI). Den tidigare beräknade totalkostnaden har med hänsyn till prisstegringar uppräknats till 5 798 000 kronor. Detta belopp måste, anför kommittén, i första hand användas för utrustningen av de delar av nybyggnaden, som innehåller kurs- och forskningslaboratorier för institutionerna för elektrisk anläggningsteknik, elektromaskinlära och elektronik. De stora speciallaboratorierna i norra flygeln (högspänningslaboratorium och högeffektlaboratorium) måste ställas i andra hand. Uppskattningsvis är, anför kommittén vidare, endast ca 500 000 kronor disponibla för dessa laboratoriers utrustning, medan kostnaden för en nödortfitt grundutrustning uppgår till omkring 1 300 000 kronor för högspänningslaboratoriet och ca 610 000 kronor för högeffektlaboratoriet eller tillsammans till omkring 1 900 000 kronor efter 1952 års priser.

Utom för högskolans egen forskning och undervisning avses dessa laboratorier skola disponeras av statens provningsanstalt, erinrar kommittén. Bygandet av ett särskilt högspänningslaboratorium vid provningsanstalten, vilket tidigare planerats, vore sålunda icke nödvändigt. För detta planerade laboratorium, anför kommittén vidare, beräknades på sin tid en utrustningskostnad av 560 000 kronor. Enligt prisnivån den 1 juli 1952 uppginge denna kostnad till ca 1 181 000 kronor. Kommittén finner det rimligt, att det belopp, som sålunda beräknats erforderligt för utrustning av provningsanstaltens laboratoriebyggnad, kommer högskolans motsvarande byggnad till godo för att där användas av högskolan och provningsanstalten gemensamt.

Med anledning av framställning av föreståndaren för institutionen för elektronik, vilken framställning tillstyrkts av avdelningskollegiet för elektroteknik och bitrådes av byggnadskommittén, har kommittén vidare räknat med ett tilläggsanslag av 310 000 kronor till institutionen för elektronik. Till stöd härför har bland annat framhållits, att det vore uppenbart, att det belopp, som i 1945 års generalplan beräknats för nämnda institution, numera vore alldeles otillräckligt för att ge institutionen en för dess verksamhet nödvändig utrustning med hänsyn till elektronikens snabba utveckling under de senaste åren och dess stora betydelse för skilda områden.

Den totala kostnaden för inredning och utrustning av byggnaden XVI beräknar kommittén numera sålunda till (5 798 000+1 181 000+310 000=) i avrundat tal 7 290 000 kronor.

Departementschefen. Byggnadskommitténs nu framlagda förslag om ändrad förläggning av vissa i planen för högskolans utbyggnad ingående nybyggnader innebär i olika avseenden en förbättring, varför jag i princip tillstyrker detsamma. Förslagets genomförande förutsätter emellertid en viss utvidgning av högskolans nuvarande område. Remissbehandlingen av kommitténs härutinnan framförda förslag är ännu icke avslutad. Det torde därför få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles taga slutlig ställning till detta förslag ävensom till förslaget om ändrad förläggning av vissa nybyggnader för högskolan.

De av kommittén nu framlagda reviderade kostnadsberäkningarna för högskolans utbyggnad samt för inredning och utrustning av nya lokaler anser jag mig böra godtaga. Den för flygtekniska institutionen nu föreslagna anläggningen, bestående av bergrum och kompressorrum, finner jag starkt motiverad och tillstyrker därför, att densamma kommer till utförande.

Investeringsanslaget till Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm är för innevarande budgetår uppfört med 4 000 000 kronor. Det vid utgången av budgetåret 1951/52 outnyttjade beloppet å anslaget utgjorde enligt budgetredovisningen i runt tal 2 279 000 kronor, medan utgifterna under samma budgetår enligt budgetredovisningen uppgick till 1 900 000 kronor. Enligt byggnadskommitténs nu framlagda förslag skulle anslaget för nästa budgetår uppföras med 4 783 400 kronor. Med hänsyn bland annat till nyssnämnda förhållanden anser jag det emellertid tillräckligt, att anslaget uppföres med 3 200 000 kronor.

För inredning och utrustning av nya lokaler har för nästa budgetår beväntats ett med 2 425 000 kronor till 3 425 000 kronor förhöjt anslag. Vid utgången av budgetåret 1951/52 utgjorde reservationen å anslaget enligt budgetredovisningen drygt 2 800 000 kronor, medan nettoutgifterna under samma budgetår enligt budgetredovisningen uppgick till i runt tal 1 027 000 kronor. Reservationens storlek är i viss utsträckning betingad av de långa leveranstiderna för en del av utrustningen. Medelsanvisningen till inredning och utrustning har för innevarande budgetår begränsats med hänsyn till nödvändigheten av att i nuvarande läge iakttaga återhållsamhet i fråga om anskaffningen av icke oundgänglig inredning och utrustning. Samma betraktelsesätt måste anläggas vid avvägningen av anslaget för nästa budgetår. Härtill kommer, att en hel del av den utrustning, varom här är fråga, betingar en betydande leveranstid. På grund av nämnda förhållanden synes det mig tillräckligt, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 1 000 000 kronor. Härvid förutsätter jag, att vad jag sålunda förordat icke skall utgöra hinder för att erforderliga leveransavtal träffas inom det godkända utrustningsprogrammets ram, i den mån så befinnes påkallat för att förse nytillkomna och nytillkommande lokaler med erforderlig inredning och utrustning.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för budgetåret 1953/54 anvisa

a) till *Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm* ett investeringsanslag av 3 200 000 kronor,

b) till *Tekniska högskolan i Stockholm: Inredning och utrustning av nya lokaler* ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

3. Fortsatt disposition av vissa äldre anslag.

I särskilda framställningar har *byggnadsstyrelsen, drätselnämnden vid Lunds universitet* och *skolöverstyrelsen* anhållit, att härefter angivna äldre investerings- och reservationsanslag, vilka enligt beslut av Kungl. Maj:t — i de flesta fall meddelade med stöd av riksdagens samtycke — må disponeras under innevarande budgetår, skall få disponeras jämväl under nästa budgetår.

1946/47 Kb. III 40. *Ombyggnadsarbeten vid kungl. biblioteket.*

1948/49 Kb. III 16. *Nybyggnad för medicinska högskolan i Göteborg.*

Byggnadsstyrelsen anför: Å dessa två anslag kvarstår den 14 januari 1953 en behållning av i runt tal 620 000 resp. 120 000 kronor. Kungl. bibliotekets lokalfråga har ännu ej fått sin slutliga lösning. I avvaktan härpå synes anslaget böra kvarstå ytterligare ett budgetår. Det för nybyggnad för medicinska högskolan i Göteborg anvisade anslaget är avsett att täcka kostnaderna i samband med en pristävling rörande nybyggnaden. Förberedelserna pågå för anordnande av denna tävling men tävlingen har i avbidan på ett definitivt ställningstagande från Göteborgs stad till markförut-sättningarna icke kunnat utlysas. Genomförandet av tävlingen och anslagets disponerande beräknas i huvudsak falla inom budgetåret 1953—54.

1948/49 Kb. III 12. *Nybyggnad för bakteriologiska institutionen vid universitetet i Lund.*

Enligt uppgift av drätselnämnden kvarstod den 31 december 1952 på detta anslag i runt tal 497 000 kronor.

1948/49 Kb. III 13. *Förvärv av mark för Lunds universitets räkning.*

Drätselnämnden anför: Av detta anslag har för inköp hittills disponerats så stort belopp, att den 31 december 1952 å anslaget kvarstod i runt tal 423 000 kronor. Drätselnämnden har hos Kungl. Maj:t anhållit att få disponera 95 000 kronor för inköp av en villafastighet, avsedd till institutionsbyggnad. Planerade ytterligare förvärv av mark, bland annat från Lunds stad, ha ännu icke kunnat fullföljas, då de utredningar, som äro nödvändiga och vilka handhavas av chefen för byggnadsstyrelsen, ännu icke slutförts.

1947/48 I 32 *Folkskolor m. m.: Bidrag till skolhemsbyggnader och deras inredning.*

Skolöverstyrelsen uppger, att reservationen på detta anslag den 30 augusti 1952 uppgick till i runt tal 935 000 kronor.

Departementschefen. Jag tillstyrker framställningarna om att ifrågavarande anslag skall få disponeras också under budgetåret 1953/54. För bi-

fall till dessa framställningar erfordras riksdagens samtycke. På grund härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att vid utgången av budgetåret 1952/53 förefintliga behållningar å härförut angivna reservations- och investeringsanslag må disponeras intill utgången av budgetåret 1953/54.

Vad departementschefen sålunda under punkterna 1—3 hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Agnes Magnusson.